

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

21 mai 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte – Petru Ursache,

judcători – Constantin Alerguș, Ghenadie Nicolaev,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Musteață Sergiu în numele părții vătămate Pantazi Lidia, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 decembrie 2013, în cauza penală în privința lui

Tamciuc Ivan Vasile,

născut la 28 iulie 1952, originar din r-nul Ialoveni, s. Rezeni, domiciliat în mun. Chișinău, str. Doina 150/3, ap. 2.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. de la 06 septembrie 2012 - pînă la 04 iulie 2013 (instanța de fond);

2. de la 23 octombrie 2013 - pînă la 19 decembrie 2013 (instanța de apel);

3. de la 18 martie 2014 - pînă la 21 mai 2014 (instanța de recurs ordinar).

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 04 iulie 2013, Tamciuc Ivan a fost condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, la 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 3 ani.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Pantazi Lidia privind încasarea prejudiciului moral a fost admisă în principiu, urmînd ca asupra cuantumului prejudiciului să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a reținut că, Tamciuc Ivan, la 05 martie 2012, aproximativ la ora 14³⁰, conducînd autocarul de model „DEN OUDSTEN B95” cu n/î COT 206, ruta urbană nr.28, se deplasa pe str. Doina, mun. Chișinău, din direcția str. Socoleni spre șos. Balcani și

ajungînd la o distanță de 115 metri pînă la intersecția cu șos. Balcani, nu a manifestat atenție sporită la circulație, nu a ținut permanent seama de totalitatea factorilor ce caracterizează condițiile rutiere, intensitatea și nivelul de organizare a traficului rutier de care trebuia să țină cont fiecare conducător la determinarea vitezei necesare deplasării în siguranță, determinarea benzii de circulație și a modului de conducere a vehiculului, nu a apreciat corect situația rutieră în care se afla autovehiculul la momentul respectiv, nu a adaptat viteza corespunzătoare la condițiile de drum, care ar garanta securitatea circulației, încălcînd cerințele pct.3 al Regulamentului circulației rutiere, potrivit căruia participanții la trafic sînt obligați să respecte regulile de circulație, ... și prin acțiunile lor să nu cauzeze prejudicii altor participanți la trafic, să nu-i expună pericolului, precum și să nu creeze neîntemeiat obstacole circulației care ar depăși pe acele care sînt provocate de circumstanțe iminente. A încălcat cerințele pct.4 din Regulamentul Circulației Rutiere, potrivit căruia, orice participant la trafic care respectă prezentul Regulament este în drept să conteze pe faptul că ceilalți participanți la trafic execută cerințele acestuia, precum și art.45 al regulamentului potrivit căruia conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținînd permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră. În cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului și pct.39 alin.(1), potrivit căruia înaintea începerii deplasării, reîncolonării sau altei schimbări a direcției de mers, conducătorul de vehicul trebuie să se asigure că această manevră va fi efectuată în siguranță și nu va crea obstacole pentru ceilalți participanți la trafic, unde, Tamciuc Ivan efectuînd manevra dreapta cu volanul, fără a se asigura privind siguranța acesteia, în rezultatul cărui fapt continuînd deplasarea a tamponat parapetul de protecție de pe marginea drumului și autocarul s-a inversat.

În rezultatul accidentului rutier mai mulți pasageri au primit *vătămări corporale grave* și anume Vartic C., Pantazi L., Ștefanco I., *vătămări corporale medii* - Danilov A., Țugui A., Berezovscaia L., *vătămări corporale ușoare* - Moisei P., Tataru I., Cimpoi I., Braghiș Sv., Grigore S., *vătămări corporale neînsemnate* -

Spînu Gh., Cebotari M., Cheltuială M., Dunai V., Calcaura O., Cauș L., Caraman E., Hîncu V., Barbă T., Butucea N., Cazacu A., Rotaru D. și Semeniuc A.

3. Împotriva sentinței a declarat apel avocatul Musteață Sergiu în numele părții vătămate Pantazi L., care a solicitat casarea sentinței în latura civilă, cu pronunțarea unei noi hotărîri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie încasat în folosul lui Pantazi Lidia prejudiciul moral cauzat, fără a specifica care este mărimea acesteia. A menționat că instanța de fond greșit a lăsat examinarea acțiunii civile înaintate în ordinea civilă, deoarece nu este necesitatea prezentării de noi probe sau cercetarea detaliată a lor. Documentele medicale prezentate demonstrează că leziunile corporale sunt o consecință a accidentului rutier în care victima a fost implicată. Cît privește întreruperea sarcinii, aceasta a avut loc la inițiativa proprie a victimei, ținînd cont de sănătatea ultimei în urma accidentului rutier și posibilitatea afectării sănătății copilului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 decembrie 2013, a fost admis apelul declarat de avocatul Musteață Sergiu în numele părții vătămate Pantazi L., casată sentința în latura civilă și pronunțată în această parte o nouă hotărîre, potrivit modului prevăzut pentru prima instanță.

S-a dispus încasarea de la inculpatul Tamciuc Ivan în beneficiul părții vătămate Pantazi Lidia a prejudiciului moral în suma de 5000 lei. În rest, sentința a fost menținută.

5. Instanța a menționat că, în cadrul examinării cauzei în instanța de fond partea vătămată Pantazi L., cu respectarea prevederilor art.219 Cod de procedură penală, a înaintat către Tamciuc Ivan acțiune civilă prin care a solicitat încasarea prejudiciului moral în sumă de 50 000 lei.

Potrivit art. 225 Cod de procedură penală, judecarea acțiunii civile în procesul penal, indiferent de valoarea acțiunii, se efectuează de către instanța de competența căreia este cauza penală.

Instanța de fond, contrar prevederilor legale ale acestei norme a admis în principiu acțiunea civilă, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile și incorect a respins acțiunea civilă în partea ce ține de recuperarea prejudiciului moral.

Astfel, instanța a reiterat că, potrivit art. 1422 alin.(1) Cod civil, în cazul

în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral, prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc.

Art. 1423 alin.(1) Cod civil, reglementează mărimea compensației pentru prejudiciul moral care se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

Prin urmare, reieșind din acele suferințe psihice care au fost cauzate părții vătămate prin acțiunile lui Tamciuc I., în urma accidentului rutier, care nu se supun aprecierii, ținând cont de gradul de vinovăție al inculpatului, de starea lui financiară, precum și că sunt prejudiciate mai multe persoane, instanța de apel a considerat că părții vătămate Pantazi L. este necesar să i se acorde compensații pentru dauna morală cauzată în mărime de 5000 lei, care este echitabilă și suficientă. Totodată, instanța a conchis că suma solicitată de partea vătămată în mărime de 50 000 lei, instanța a considerat că este exagerată și neproportională prejudiciului cauzat, cât și stării materiale și financiare a inculpatului.

6. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar avocatul Musteață Sergiu în numele părții vătămate Pantazi L., care invocând ca temei prevederile art. 427 alin.(1) pct. 5), 6) Cod de procedură penală, solicită casarea hotărârii contestate și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

În argumentarea recursului, s-a invocat că instanța de apel nu a apreciat conform situației reale prejudiciul moral suferit de partea vătămată, dispunând în folosul acesteia a unor prejudicii mici, deși suferințele fizice și psihice ale părții vătămate au fost enorme, iar în urma infracțiunii victima a avut de suferit o intervenție chirurgicală. Sănătatea este o valoare foarte mare pentru orice persoană și trebuie apreciată corespunzător.

În drept, integritatea fizică a persoanei este un atribut esențial și un drept fundamental al persoanei. Astfel, instanța de apel a considerat că este echitabilă și suficientă suma despăgubirilor în mărime de 5000 lei, însă suferințele părții vătămate au fost apreciate greșit de către instanță.

6.1. Împotriva recursului ordinar declarat de avocatul Musteață S. a fost depusă referință de către avocatul Gromovenco Vl. în numele inculpatului Tamciuc Iv. care a considerat cererea de recurs inadmisibilă, ca fiind vădit neîntemeiată, argumentînd că temeiul invocat de recurent este unul formal și înaintat cu rea-credință, poziția care nu a fost coordonată cu persoana a cărui interesele le apără, invocînd că la 19.02.2014 de către partea vătămată a fost întocmită o recipisă potrivit căreia ultima a primit suma de 5000 lei, iar careva pretenții materiale sau morale față de inculpat nu are și nu va avea în viitor.

7. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul consideră inadmisibilitatea recursului declarat, din următoarele considerente.

Avocatul părții vătămate Musteață S. a invocat în recursul ordinar declarat ca temei pentru recurs art. 427 alin.(1) pct.5) și 6) Cod de procedură penală.

Prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 04 iulie 2013, Tamciuc Ivan a fost condamnat în baza art. 264 alin.(3) lit.a) Cod penal, la 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani. În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 3 ani. Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Pantazi L. privind încasarea prejudiciului moral a fost admisă în principiu, urmînd a fi examinată în ordinea procedurii civile.

Ulterior, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 decembrie 2013, a fost admis apelul declarat de avocatul Musteață S. în numele părții vătămate, casată sentința în latura civilă și pronunțată o hotărîre nouă, prin care s-a dispus încasarea de la inculpat în beneficiul lui Pantazi L. sumă de 5000 lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Nefiind de acord cu decizia contestată în latura civilă, a declarat recurs ordinar avocatul Musteață S. în numele părții vătămate Pantazi Lidia, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 5), 6) Cod de procedură penală, solicitînd casarea hotărîrii contestate și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță.

Colegiul penal reține, că dispoziția art. 427 alin.(1) pct.5) și 6) Cod de procedură penală, la care se referă recurentul, prevede expres temeiurile în baza cărora pot fi supuse recursului hotărîrile instanței de apel și anume:

pct.5) – cînd cauza a fost judecată în prima instanță sau în apel fără

citarea legală a unei părți sau care, legal citată, a fost în imposibilitatea de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate;

pct.6) - instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel;

- hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția;

- motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărîrii sau acesta este expus neclar și,

- instanța a admis o eroare gravă de drept, care a afectat soluția instanței.

Astfel, autorul recursului critică hotărîrea instanței de apel în latura civilă, pe motiv că acțiunea civilă nu a fost admisă integral conform solicitărilor, însă, textul recursului acestuia nu cuprinde o careva motivare ori argumentare din punct de vedere al temeiurilor stipulate în pct. 5) și 6) alin.(1) art. 427 Cod de procedură penală, ci se invocă cu totul alte argumente, care nu-și găsesc reflectare în temeiurile menționate la art. 427 Cod de procedură penală.

În fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală și întemeiată.

Colegiul penal reține că, instanța de apel, just a menționat că, conform art. 1423 alin. (1) Cod civil, mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

Totodată, instanța de recurs conchide că, instanța de apel, prin admiterea acțiunii civile în partea recuperării prejudiciului moral în sumă de 5000 lei, a ținut cont de nivelul (gradul) suportării de către partea vătămată a suferințelor fizice și psihice în legătură cu vătămarile corporale cauzate, fiindu-i dereglată sănătatea pe o perioadă de timp, precum și de faptul că, condamnarea inculpatului în sine constituie la fel, o satisfacție echitabilă pentru partea vătămată, astfel, suma încasată în beneficiul lui Pantazi Lidia, este o sumă reală și corespunde faptelor comise, care compensează consecințele negative ale prejudiciului suportat de către victimă.

La fel, din materialele cauzei și anume la referința depusă de avocatul Gromovenco V. în numele inculpatului Tamciuc I. a fost anexată copia recipisei scrise personal de partea vătămată Pantazi L. la 19.02.2014, potrivit căreia, ultima confirmă faptul ca a primit de la inculpat suma de 5000 lei, cu titlu de prejudiciu moral stabilit prin decizia instanței de apel, careva pretenții de ordin moral sau material față de inculpat nu are și în viitor nu va avea, deoarece prejudiciul cauzat i-a fost restituit, pentru ce a semnat (f.d.87, vol.III).

Colegiul remarcă că recursul repetă textul apelului și argumentele expuse de recurent au fost anterior invocate în apel de către partea vătămată, iar instanța de apel, examinându-le în ansamblu, conform art.414 alin.(3) Cod de procedură penală, s-a pronunțat detaliat și motivat asupra tuturor motivelor apelului.

În acest context, instanța conchide că nu există temeii legal pentru admiterea recursului ordinar declarat de avocatul Musteață S. în numele părții vătămate și, potrivit legii, se impune inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Musteață Sergiu în numele părții vătămate Pantazi Lidia, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 decembrie 2013, în cauza penală în privința lui *Tamciuc Ivan Vasile*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 18 iunie 2014.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Constantin Alerguș

Ghenadie Nicolaev